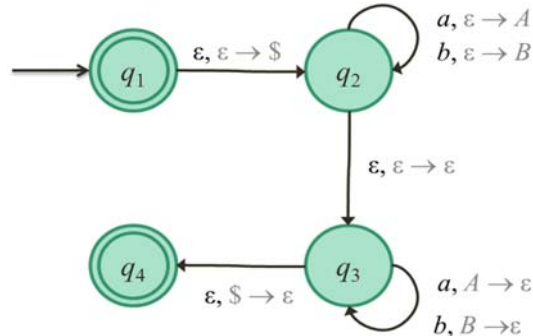

Φροντιστήριο 7, 06/03/19

Άσκηση 1

Θεωρήστε το πιο κάτω αυτόματο στοίβας:

- (α) Να εξηγήσετε με λόγια ποια γλώσσα αναγνωρίζεται από το αυτόματο.
- (β) Να δώσετε τον τυπικό ορισμό του αυτομάτου.
- (γ) Να δείξετε όλα τα μονοπάτια που αντιστοιχούν στην ανάγνωση των λέξεων aab , $aabb$.
- (δ) Να δείξετε ότι οι λέξεις $aaaa$ και $baab$ ανήκουν στη γλώσσα του αυτομάτου.

Άσκηση 2

Να κατασκευάσετε αυτόματα στοίβας που να αναγνωρίζουν τις πιο κάτω γλώσσες.

- (α) $\{0^n 1^{2n} \mid n > 0\}$
- (β) $\{a^i b^j c^k \mid i, j, k \geq 0 \text{ και } i + j = k\}$

Άσκηση 3

Για κάθε μια από τις πιο κάτω γραμματικές να κατασκευάσετε ένα ισοδύναμο αυτόματο στοίβας.

- (α) $E \rightarrow E + T \mid T$
 $T \rightarrow T \times F \mid F$
 $F \rightarrow (E) \mid a$
- (β) $S \rightarrow 1A1 \mid 0A0 \mid 1 \mid 0$
 $A \rightarrow 1A \mid 0A \mid \epsilon$

Άσκηση 4

Να δείξετε ότι οι πιο κάτω γλώσσες δεν είναι ασυμφραστικές αιτιολογώντας με ακρίβεια τις απαντήσεις σας.

- (α) $\{a^n \# a^{2n} \# a^{3n} \mid n > 0\}$
- (β) $\{a^i b^j c^k \mid k = \max(i, j)\}$

Σύνοψη: Αυτόματα Στοιβάς (PDA)

ΟΡΙΣΜΟΣ

Αυτόματο στοιβάς είναι μια εξάδα $(Q, \Sigma, \Gamma, \delta, q_0, F)$, όπου

1. Q είναι ένα πεπερασμένο σύνολο, τα στοιχεία του οποίου ονομάζονται καταστάσεις,
2. Σ είναι ένα πεπερασμένο σύνολο, που ονομάζεται αλφάβητο,
3. Γ είναι ένα πεπερασμένο σύνολο, που ονομάζεται αλφάβητο στοιβάς
4. $\delta: Q \times \Sigma_\varepsilon \times \Gamma_\varepsilon \rightarrow \mathcal{P}(Q \times \Gamma_\varepsilon)$, είναι η συνάρτηση μεταβάσεων,
5. $q_0 \in Q$ είναι η εναρκτήρια κατάσταση,
6. $F \subseteq Q$ είναι το σύνολο των καταστάσεων αποδοχής.

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

- Το αυτόματο στοιβάς $M = (Q, \Sigma, \Gamma, \delta, q_0, F)$ αποδέχεται μια λέξη w αν αυτή μπορεί να γραφτεί στη μορφή $w = w_1 w_2 \dots w_m$ όπου κάθε $w_i \in \Sigma_\varepsilon$, και αν υπάρχει ακολουθία καταστάσεων $r_0, r_1, \dots, r_m \in Q$ και ακολουθία λέξεων $s_0, s_1, \dots, s_m \in \Gamma^*$ που να ικανοποιούν τις συνθήκες:
  - $r_0 = q_0$ και $s_0 = \varepsilon$
  - Για κάθε $i = 0, \dots, m-1$, $(r_{i+1}, b) \in \delta(r_i, w_{i+1}, a)$, όπου $s_i = at$ και $s_{i+1} = bt$ για κάποια $a, b \in \Gamma_\varepsilon$ και $t \in \Gamma^*$, και
  - $r_m \in F$
- Το αυτόματο M αναγνωρίζει τη γλώσσα A αν:
 $A = \{w \mid \text{το } M \text{ αποδέχεται την } w\}$

ΛΗΜΜΑ

Αν μια γλώσσα είναι ασυμφραστική, τότε υπάρχει αυτόματο στοιβάς που την αναγνωρίζει.

ΑΠΟΔΕΙΞΗ

Έστω γραμματική G . Το *ισοδύναμο αυτόματο στοιβάς* $(Q, \Sigma, \Gamma, \delta, q_{start}, \{q_{end}\})$ ορίζεται ως εξής:

$$Q = \{q_{start}, q_{loop}, q_{end}\} \cup E$$

- Όπου E είναι το σύνολο των καταστάσεων που απαιτούνται για τις αντικαταστάσεις των μεταβλητών με λέξεις
- Η συνάρτηση μεταβάσεων είναι η εξής:
  - $\delta(q_{start}, \varepsilon, \varepsilon) = \{(q_{loop}, S\$)\}$
  - $\delta(q_{loop}, \varepsilon, A) = \{(q_{loop}, w) \mid \text{υπάρχει κανόνας } A \rightarrow w \text{ στη γραμματική}\}$
  - $\delta(q_{loop}, a, a) = \{(q_{loop}, \varepsilon)\}$
  - $\delta(q_{loop}, \varepsilon, \$) = \{(q_{end}, \varepsilon)\}$

Λήμμα της Άντλησης

Για κάθε ασυμφραστική γλώσσα A , υπάρχει αριθμός p (το *μήκος άντλησης* αυτής) τέτοιος ώστε κάθε λέξη w της A με μήκος μεγαλύτερο ή ίσο του p να μπορεί να χωριστεί σε πέντε τμήματα, $w = uvxyz$, που να ικανοποιούν τις εξής συνθήκες:

1. Για κάθε $i \geq 0$, $u^i v x^i y^i z^i \in A$,
2. $|vy| > 0$, και
3. $|vxy| \leq p$.